

M

Központi írásbeli vizsgatevékenység

Javítási és értékelési útmutató

54 762 02 Szociális asszisztens

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet alapján.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

a feladatsor megoldásához

A munka megkezdése előtt az átvett feladatlapon tüntesse fel a nevét!

A feladatok megoldásához csak kék tintaszínű tollat használhat! A ceruzával vagy más tintaszínű tollal írt vizsgafeladatok nem értékelhetők.

Törekedjen olvashatóságra és az áttekinthetőségre!

Ha a megoldás javítása szükséges, az csak egyértelműen értékelhető módon fogadható el.

Maximálisan elérhető pontszám: 100 pont

Ponthatárok:

89 – 100	jeles
77 – 88	jó
65 – 76	közepes
51 – 64	elégséges
0 – 50	elégtelen

1. Határozza meg az alábbi fogalmakat!

6 pont

Értékelhető információ:

Csoportmunka: *specifikus, közösen meghatározott cél érdekében végzett együttes tevékenység, melyet céljaikban, érdekeikben, megoldandó problémáikban hasonló emberek csoportja végez.*

Burn out (kiégés): *a nagyfokú krónikus emocionális megterhelés, állandó stressz hatására a személyiség fokozatos érzelmi és szellemi kiürülése.*

Helyes válaszáért 3-3 pont, összesen 6 pont adható. Tartalmilag és szakmailag helyes egyéb más megfogalmazás is értékelhető.

2. Soroljon fel a táplálékok típusai közül négyet!

8 pont

Értékelhető információ:

- *tápanyagok – energiaforrások: fehérjék, szénhidrátok, zsírok*
- *építőanyagok – sejtépítők (nem energiaforrások): vitaminok, víz, ásványi sók*
- *szerves anyagok: fehérjék, szénhidrátok, zsírok, vitaminok*
- *szervetlen anyagok: víz, ásványi sók*

Helyes válaszáért 2-2 pont, összesen 8 pont adható.

3. Nevezze meg a jogszabályok hatályára vonatkozó jellemzőket!

6 pont

Értékelhető információ:

Területi hatály: *a jogszabályok területi hatálya azt a földrajzi területet jelöli ki, ahol az adott norma alkalmazható és alkalmazandó. Az országos, központi állami szervek Magyarország egész területére kiterjedő illetékességgel, a helyi, területi szervek (önkormányzatok) pedig csak saját közigazgatási területükre kiterjedő hatállyal alkothatnak jogszabályokat.*

Személyi hatály: *a jogszabályok személyi hatálya azt a személyi kört jelenti, akikre vonatkozóan a jogi normát alkalmazni kell, illetve alkalmazni lehet. Ez alatt nem egy-egy jogszabály konkrét címzettjei értendők (mint például egyetemi hallgatók, katonák, köztisztviselők stb.), hanem azok a természetes és jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek, akikre a jogszabály egyáltalán – általános jelleggel – jogokat és kötelezettségeket háríthat.*

A jogszabályok személyi és területi hatálya szorosan összefonódik. A jogszabályok ugyanis általában hatályosak az ország területén tartózkodó idegenekre is. A személyi hatály normái szerint pedig a hazai jogszabályok a külföldön tartózkodó magyar állampolgárookra is alkalmazandók. Az ezektől való eltérés esetén a jogszabálynak erről kifejezetten rendelkeznie kell.

Helyes válaszáért 3-3 pont, összesen 6 pont adható.

4. **Döntse el, hogy az alábbi állítások igazak vagy hamisak! Írjon I (igaz), vagy H (hamis) betűjelet az állítást követő cellába!** **4 pont**

Értékelhető információ:

A gyermekek számára az utánzás révén kialakuló beleélés szinte egyedüli eszköze mások megértésének.	I
A média a képi megjelenítés révén nem képes bemutatni a különböző társadalmi magatartásformákat.	H
Belsővé tétel (interiorizáció) a szociális tanulás legmagasabb szintje.	I
Státusok azok a pozíciók, amelyeket az egyének vívnak ki maguknak a társadalomban.	H

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 4 pont adható. Amennyiben a vizsgázó kizárólag Igaz vagy Hamis válaszokat ad, a feladat nem értékelhető, pont nem adható.

5. **Ismertesse a személyiségfejlesztő tréning célját!** **6 pont**

Értékelhető információ:

- a résztvevők reális önképe,
 - a személyiségük rejtett tartalékai, készségei, képességei feltárása,
 - az önismereti szintjük, autonómiájuk fejlesztése melynek eredményeként
 - a társas együttműködés zavarai, a kapcsolati nehézségek, konfliktusok csökkenése érhető el.
- A csoporttagok reakciói, visszajelzései támogató, segítő erőként hatnak, mely
- az önbecsülés, az önbizalom fejlesztése mellett
 - gyakorlati ismereteket nyújt az egyén számára.

Helyes válaszáért 6 pont adható. Tartalmilag és szakmailag helyes egyéb más megfogalmazás is értékelhető.

6. **Fejtse ki az addikció fogalmát és soroljon fel az addikció két csoportjából három-három példát!** **8 pont**

Értékelhető információ:

Addikció: *szenvedélybetegség, kóros viselkedési forma, melyet az egyén kényszeresen ismét, és amellyel nem képes felhagyni, annak ellenére sem, hogy viselkedése ártalmas az egészségére, szenvedélye rabjává válik, függőségbe kerül.*

Kémiai addikció lehet:

- dohányzás,
- alkoholizmus,
- koffeinizmus,
- heroinizmus,
- kokainizmus.

Viselkedési addikció lehet:

- *kényszeres vásárlás,*
- *kleptománia,*
- *játékszenvedély,*
- *munkaszenvedély (munkaalkoholizmus),*
- *számítógép-függőség (média dependencia).*

Helyes meghatározásért 2 pont, felsorolásért 1-1 pont, összesen 8 pont adható. Tartalmilag, szakmailag helyes, egyéb válasz is elfogadható.

7. Az alábbiakban olyan összetett mondatokat olvashat, melyek első tagja állítás, második tagja indoklás. Az egyes mondatokban az állítás és az indoklás külön-külön lehet igaz, lehet hamis. Értelmezze a mondatokat az alábbiakban felsorolt logikai szempontok szerint és írja a helyes betűjelet a pontozott vonalra!

15 pont

- A – Az állítás és indoklás is igaz, köztük van összefüggés.**
B – Az állítás és az indoklás is igaz, köztük nincs összefüggés.
C – Az állítás igaz, az indoklás hamis, köztük nincs összefüggés.
D – Az állítás hamis, az indoklás igaz, összefüggés nem áll fenn.
E – Az állítás és az indoklás is hamis.

Értékelhető információ:

A geriátria igyekszik a beteg valamennyi tünetét egy betegsége visszavezetni, hiszen az időseknél is a kevert tünetek hátterében csak egy betegség állhat.

... **E**...

A passzív eutanázia azt jelenti, hogy mivel a beteg gyógyíthatatlan, nem kezeli tovább az orvosa, miközben az eutanázia kérdése az egyik legnehezebb etikai, filozófiai és jogi probléma.

... **D**...

A Down-szindróma kromoszóma-rendellenesség következtében létrejövő állapot, mely értelmi fogyatékossgal jár, mivel a magzati éhezés, valamint egyes ásványi anyagok, például folsav hiánya okozhat mentális retardációt.

... **B**...

Az előítéletes személy egy csoport egészével szemben ellenérzéssel viseltetik, sztereotípiákon alapuló negatív tulajdonságokat tulajdonít neki, hiszen azokat az egyéneket, akikkel kontaktusba kerül, a személyes tulajdonságaik alapján ítéli meg.

... **C**...

Diszkrecionális szelekció során a szociális támogatás megítélése a jogalkalmazó mérlegelésén múlik, ezért a diszkrecionális szelekciót lehetővé tevő ellátások csupán adhatók, nem jogosultság alapján járnak.

... A...

Helyes válaszáért 3-3 pont, összesen 15 pont adható.

8. Párosítsa össze a fogalmakat a hozzájuk tartozó meghatározásokkal! Írja a pontozott vonalra a helyes betű-szám kombinációkat!

4 pont

- A) egyenjogúság, jogegyenlőség
- B) politikai és szabadságjogok
- C) harmadik generációs jogok
- D) státuszjogok

- 1) az egyén helyzetét meghatározó - védő jogok
- 2) a fejlődéshez, békéhez való jog
- 3) a közéletben való részvételt szentesítik
- 4) az emberek közti faji, vallási, nem, kor szerinti megkülönböztetés tilalma

Értékelhető információ:

A-4 B-3 C-2 D-1

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 4 pont adható.

9. Határozza meg az 1/2000. SzCsM rendelet szerint a gondozási terv funkcióját, valamint sorolja fel a gondozási terv típusait!

4 pont

Értékelhető információ:

A gondozási tervben egyénre szabottan szükséges meghatározni az ellátásban részesülő állapotának megfelelő gondozási, ápolási, fejlesztési feladatokat és azok megvalósításának módszereit.

A gondozási terv típusai:

- *egyéni gondozási terv,*
- *egyéni rehabilitációs program,*
- *egyéni fejlesztési terv.*

Tartalmilag, szakmailag helyes válaszáért 1-1 pont összesen 4 pont adható.

10. Döntse el, hogy az alábbi állítások igazak vagy hamisak! Válaszát aláhúzással jelölje!

3 pont

Értékelhető információ:

A testi tisztaság a kulturáltság velejárója, a beteg ember komfortérzetéhez elengedhetetlen.

Igaz

Hamis

Az örökletes és környezeti tényezők hatása az ikerkutatásokkal nem vizsgálhatók.

Igaz

Hamis

Öröklődik az ember általános faji tulajdonsága, az idegrendszer típusa, a vércsoport, a haj- és szem színe, egyes betegségek, a testalkat stb.

Igaz

Hamis

Helyes választásért 1-1 pont, összesen 3 pont adható. Nem értékelhető a feladat, ha a vizsgázó csak az Igaz, vagy csak a Hamis állítást húzta alá.

11. Az alábbi táblázat első oszlopában szociális ellátások felsorolását találja. A táblázat további oszlopai a lehetséges ellátási formákat sorolják fel. Jelölje X jellel, hogy az egyes ellátások mely ellátási formákhoz tartoznak!

10 pont

Értékelhető információ:

Ellátás megnevezése	Ellátási forma			
	Pénzbeli ellátás	Természetbeni ellátás	Alapellátás	Szakosított ellátás
Időskorúak járadéka	X			
Étkeztetés			X	
Idősek otthona				X
Alanyi közgyógyellátás		X		
Nappali ellátás			X	
Közösségi ellátások			X	
Köztemetés		X		
Pszichiátriai betegek ápoló-gondozó intézménye				X
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	X			
Szenvedélybetegek lakóotthona				X

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 10 pont adható. Nem értékelhető a feladat, ha a vizsgázó kizárólag egy oszlopban jelölte meg válaszait.

12. Nevezze meg az 1997. évi XXXI. törvény szerint, kiknek a kötelessége a gyermeki jogok védelme!

4 pont

Értékelhető információ:

A gyermeki jogok védelme minden olyan

- *természetes és*
- *jogi személy kötelessége, aki a*
- *gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával,*
- *törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.*

Helyes válaszáért 4 pont adható.

13. Sorolja fel a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat!

4 pont

Értékelhető információ:

- *gyermekjóléti szolgáltatás*
- *gyermekek napközbeni ellátása*
- *gyermekek átmeneti gondozása*
- *Biztos Kezdet Gyerekház*

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 4 pont adható.

14. Egészítse ki az alábbi mondatokat!

6 pont

Értékelhető információ:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek ...**szociális helyzete**... (2 szó) alapján jogosult az ellátásra.

A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a gyermektartásdíj összegének behajtása ...**átmenetileg**... lehetetlen.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátásban részesülő gyermek és hozzátartozója kapcsolattartásának formái lehetnek: ...**levelezés**..., ...**telefonkapcsolat**..., ...**ajándékozás**..., ...**csomagküldés**....

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 6 pont adható.

15. Sorolja fel, milyen szempontokat kell figyelembe venni a gyermek érdekében az 1997. évi XXXI. törvény alapján a gondozási hely meghatározásánál!

5 pont

Értékelhető információ:

- *életkorára, egészségi állapotára, neveltségi szintjére,*
- *nevelésének megkívánt folyamatosságára,*
- *vallási és lelkiismereti meggyőződésére,*

- korábbi lakóhelyétől és nevelési-oktatási intézményétől való távolságra,
- a testvérek együttes elhelyezésére.

Helyes válaszáért 1-1 pont, összesen 5 pont adható.

16. Fejtse ki a rekreáció és az életmód kapcsolatát!

5 pont

Értékelhető információ:

Az életmód viselkedési minták összessége, amely a szociális és kulturális normákkal van szoros kapcsolatban, melyhez az egyén tartozik, vagy tartozni szeretne. A szükségletek kielégítésének a rendszere, mely függ attól, hogy az egyén mit tekint értéknek, mi a véleménye és hogyan viszonyul egy adott viselkedéshez.

A szabadidő eltöltés kultúrájának része a rekreáció, mely a munkavégző képesség helyreállítása, újratermelésére irányuló tevékenység. A jó közérzet, a jól-lét, a minőségi élet megteremtése érdekében a rekreáció keretében az egészségmegőrzés is mint cél elérése érdekében, a szabadidő eltöltése történhet, a turizmus, a kikapcsolódás, a felüdülés különböző formái, egyéb a fizikai és mentális fáradtság megszüntetésére irányuló sportok és szórakoztató, élményt kínáló programok a civilizációs fejlődés negatívumainak ellensúlyozásául. Rekreációs tevékenység kiválasztásában meghatározó a kor szükségleteinek való megfelelés igénye, a divat elvárásai, a szakemberek felkészültsége, a civilizációs kihívások, az adott korosztály elvárásai, az elérni kívánt célok és a választott eszközök mellett az egyén életmódja.

Helyes válaszáért 5 pont adható. Tartalmilag, szakmailag helyes, egyéb válasz is elfogadható.

17. Az alábbiakban egy definíciót olvashat. Írja a pontozott vonalra, mely fogalom került leírásra!

2 pont

Egy elméletrendszer, a hozzá kapcsolt fogalmi struktúra, az adott témában jellemző gondolkodásmód, kutatási módszerek összefoglaló megnevezése, mely egy tudományterület általánosan elfogadott nézeteit (fogalmait, szakkifejezéseit) jelentik egy adott korszakban, időpontban. A gondolkodásoknak, vélekedéseknek, értékeknek és módszereknek egy adott társadalom vagy szűkebben egy tudományos közösség minden tagja által elfogadott összessége.

Értékelhető információ:

... *paradigma* ...

Helyes válaszáért 2 pont adható.

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, egyéb helyes megoldást is el kell fogadni!